

Handleiding Monitor Sociale Veiligheid (MSV) Kindbegrip

van ParnasSys

Copyright © Topicus.Education B.V. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Topicus.Education B.V.

Versie: 1.0

Datum laatste aanpassing: 15-08-2024

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1. Inleiding	3
1.1 Leeswijzer	3
1.2 Wat is de MSV in Kindbegrip?	3
1.3 Doelen van de MSV in Kindbegrip	4
Hoofdstuk 2. Uitgangspunten van de MSV in Kindbegrip	5
2.1 Voldoen aan verplichtingen en richting geven aan het handelen	5
2.2 De opzet van de MSV in Kindbegrip	5
2.2.1 Van de wet naar een vragenlijst	5
2.2.2. Het belang van sociale veiligheid op school	6
2.3 De categorieën van de MSV in Kindbegrip	6
2.3.1 Welbevinden	6
2.3.2 Ervaren sociale veiligheid	7
2.3.3 Aantasting van de sociale veiligheid	7
2.3.4 Samenvatting: de drie categorieën van de MSV	7
2.4 De stellingen van de MSV in Kindbegrip	8
Hoofdstuk 3. De MSV in Kindbegrip invullen	11
3.1 Afnamemoment	11
3.1.1. Wanneer?	11
3.1.2 Door wie?	11
3.2 Voorbereiding	11
3.3 Invullen	12
3.4 Afronden en verwijderen van afnames	12
3.4.1 Afronden	12
3.4.2 Verwijderen	12
3.5 Afname van de MSV in Kindbegrip in het s(b)o en/of bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	13
Hoofdstuk 4. Wat doe je met de uitkomsten?	14
4.1 De uitkomsten bekijken	14
4.2 De uitkomsten duiden	17
4.3 Resultaten delen met de Onderwijsinspectie	18
4.4 Aan de slag met de uitkomsten	23
4.5 Verwerkingssuggesties	24
BIJLAGE 1: Afname-eisen	26
Representativiteit	26
Privacy	26
Instructie	26
BIJLAGE 2: de MSV-stellingen	28

Hoofdstuk 1. Inleiding

1.1 Leeswijzer

In deze Handleiding vind je een aantal zaken rondom de Monitor Sociale Veiligheid (verder: MSV) in Kindbegrip:

- De wettelijke kaders van de Monitor Sociale Veiligheid
- De inhoudelijke onderbouwing van de vragenlijst
- De positie van de MSV binnen het product Kindbegrip
- Aanwijzingen voor het afnemen van de MSV
- Een beschrijving van hoe je de MSV kunt inzetten in jouw school

Voor deze onderwerpen is aanvullende informatie beschikbaar. De theoretische achtergrond vind je in de [Wetenschappelijke Verantwoording](#). Voor meer informatie over hoe het product werkt kun je terecht in het Kennisportaal van ParnasSys en op de Instructiepagina van Kindbegrip. Ook vind je hier informatie over het trainingsaanbod voor Kindbegrip.

- In Hoofdstuk 1 geven we een beschrijving van de MSV binnen Kindbegrip. De verschillende onderdelen en doelen komen hier aan bod.
- Hoofdstuk 2 biedt inzicht in de uitgangspunten van de MSV in Kindbegrip.
- Hoofdstuk 3 behandelt de afname van de MSV in Kindbegrip.
- Hoofdstuk 4 behandelt de interpretatie van de uitkomsten en doet suggesties voor vervolghandelingen.

1.2 Wat is de MSV in Kindbegrip?

Kindbegrip van ParnasSys is een verrijkt observatie-instrument waarmee leerkrachten sociaal-emotionele competenties van leerlingen in de leerjaren 1 tot en met 8 kunnen observeren en analyseren. Kindbegrip biedt vervolgens concrete handelingsuggesties passend bij de resultaten. Het platform biedt vragenlijsten voor leerkrachten en leerlingen om de sociaal-emotionele competenties van leerlingen in kaart te brengen.

Naast vragenlijsten voor sociaal-emotioneel leren biedt Kindbegrip ook een leerlingvragenlijst voor het meten van welbevinden en sociale veiligheid. Met deze vragenlijst kun je als school voldoen aan de wettelijke verplichting om een Monitor Sociale Veiligheid af te nemen.

Leerlingen uit de bovenbouw van de school vullen de vragenlijst in en de schoolleider van de school deelt de uitkomsten met de Onderwijsinspectie. Om vertrouwelijkheid van invullen en uitkomsten te waarborgen, krijgen leerkrachten alleen inzichten in de totaalresultaten op leerling- en groepsniveau. Als de uitkomsten aanleiding geven tot verder kijken, kan dat in samenspraak met de vertrouwenspersoon van de school (andere functiebenamingen die veel scholen hiervoor gebruiken zijn veiligheidsfunctionaris en anti-pestcoördinator). De vertrouwenspersoon kan de antwoorden en opmerkingen van individuele leerlingen inzien. Zo kunnen scholen ieder jaar in kaart brengen hoe het ervoor staat met het welbevinden, de sociale veiligheid en de aantasting van de veiligheid op school. Teams en leerkrachten kunnen daar, indien nodig, hun handelen op afstemmen.

Bij de categorieën van de MSV geven we een duiding van de resultaten per schaal op leerlingniveau. Deze duiding is gebaseerd op een weging van de items van de vragenlijst door een expertgroep. Het resultaat van dit proces is vervolgens getoetst aan de uitkomsten van een grote, representatieve referentiegroep leerlingen.

Een school kan daarnaast zelf bepalen wat wel en niet acceptabel is. De uitkomsten van de MSV bieden inzichten die kunnen dienen als een uitgangspunt voor beleid. Voor de Onderwijsinspectie is het van belang dat gebruikte benchmarks of adviesgrenswaarden passen bij het beleid van de school. Meer informatie over uitkomsten en duiding vind je in hoofdstuk 4 van de Handleiding. Meer achtergrond bij het proces om tot deze duiding te komen vind je in hoofdstuk 4 van de Wetenschappelijke Verantwoording.

1.3 Doelen van de MSV in Kindbegrip

Het afnemen van de Monitor Sociale Veiligheid (MSV) heeft verschillende doelen:

- Door het delen van de uitkomsten van de MSV voldoen scholen aan hun wettelijke verplichting om inzicht te geven in de mate waarin leerlingen sociale veiligheid ervaren op school;
- Het afnemen van de MSV geeft scholen inzicht in het welbevinden en de ervaren sociale veiligheid van de leerling in de klas en op school. Daar waar er sprake is van aantasting van de sociale en fysieke veiligheid, komt dit naar voren in de resultaten op klassenniveau;
- De resultaten van de afname van de MSV geven scholen gelegenheid om met elkaar en met leerlingen in gesprek te gaan over onderwerpen die vallen onder sociale veiligheid en welbevinden;
- Leerlingen worden in de gelegenheid gesteld een actieve bijdrage te leveren aan het schoolklimaat;
- Scholen kunnen hun pedagogisch handelen en/of hun beleid aanpassen als de uitkomsten van de MSV hiertoe aanleiding geven.

De MSV kan bijdragen aan het doel zoals geformuleerd in de Memorie van Toelichting bij de Wet Veiligheid op School: de school als plaats waar ouders hun kinderen met een gerust hart naar toesturen, waar leerkrachten graag werken en leerlingen met plezier naartoe gaan. Hierop wordt toegezien door de Onderwijsinspectie.

1.4 Doelgroep

De MSV in Kindbegrip is ontwikkeld voor de bovenbouw van het reguliere- en speciale basisonderwijs. Met bovenbouw bedoelen we leerlingen uit de leerjaren 7 en 8 (en hoger in geval van speciaal basisonderwijs. Dit wordt verder aangeduid als 8+). De MSV kan ook afgenomen worden bij leerlingen uit leerjaar 6. De resultaten van de MSV kunnen gebruikt worden door leerkrachten, intern begeleiders, vertrouwenspersonen en schoolleiders om het ervaren schoolklimaat in beeld te brengen en acties te ondernemen indien nodig.

Hoofdstuk 2. Uitgangspunten van de MSV in Kindbegrip

2.1 Voldoen aan verplichtingen en richting geven aan het handelen

Sinds 2015 zijn scholen verplicht om zorg te dragen voor een sociaal veilige schoolomgeving. Dat staat in de Wet Veiligheid op School. Volgens deze wet hebben scholen drie verplichtingen:

1. Het voeren van sociaal veiligheidsbeleid.
2. Het coördineren van het beleid ten aanzien van pesten en het benoemen van een aanspreekpunt binnen de school op dit gebied.
3. De monitoring van de sociale veiligheid van leerlingen. Hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen.

De Onderwijsinspectie verwacht als concretisering van de eerste twee punten van scholen dat ze een actief beleid voeren dat gericht is op het voorkomen van pesten en sociale onveiligheid. Dat betekent dat scholen een samenhangende set van maatregelen moeten hebben, die zowel op preventie als op het afhandelen van incidenten gericht is. Van scholen wordt een aantoonbaar actieve opstelling verwacht.

Kindbegrip biedt met de MSV een instrument om aan het derde punt van deze wettelijke eisen te voldoen; het meten van de ervaringen van de leerlingen op het gebied van welbevinden en sociale veiligheid en de aantasting daarvan. De uitkomsten van de vragenlijst geven de school inzicht in de beleving van de sociale veiligheid en het welbevinden van de leerlingen.

Na het invullen krijgt de Onderwijsinspectie toegang tot de geanonimiseerde resultaten van de monitoring. Het is vervolgens aan de school om te handelen indien er sprake blijkt van aantasting van het welbevinden en/of de sociale veiligheid van de leerlingen. ParnasSys heeft de vragenlijst voor de MSV ontwikkeld in samenspraak met een groot aantal leerlingen en op basis van kwalitatieve feedback van een grote, diverse groep leerkrachten en intern begeleiders.

De MSV is niet alléén maar samengesteld om scholen te helpen voldoen aan de wettelijke verplichting. Scholen kunnen bijvoorbeeld door de MSV inzicht krijgen in de ervaringen van leerlingen omtrent het klassen- en schoolklimaat. Het laten invullen van de MSV kan leerkrachten en intern begeleiders helpen om in gesprek te komen met de leerlingen over de onderwerpen die de MSV bevroegt.

Wanneer er iets aan de hand is met een groep of leerling dan zal dit blijken uit de uitkomsten. Dan is nader onderzoek en het opstellen en uitvoeren van een gericht plan noodzakelijk. Daarbij is een belangrijke rol weggelegd voor de vertrouwenspersoon (ook vaak veiligheidsfunctionaris of anti-pestcoördinator genoemd) in de school. Wanneer leerlingen een hoge mate van welbevinden en sociale veiligheid ervaren, kan dit worden opgevat als een compliment voor de leerlingen, leerkrachten en de school. In zo'n situatie zullen leerlingen zich verbazen over bepaalde thema's die worden bevroegt, ook dat kan een aanzet zijn tot een zinvol gesprek. Hiervoor geeft hoofdstuk 4 enige handreikingen.

2.2 De opzet van de MSV in Kindbegrip

2.2.1 Van de wet naar een vragenlijst

Zoals beschreven in 2.1 helpt de MSV in Kindbegrip scholen om te voldoen aan hun wettelijke verplichtingen. Het afnemen van de MSV helpt scholen om aan met name het derde punt uit de Wet Veiligheid op School te voldoen; het monitoren van de ervaren sociale veiligheid en het welbevinden. Hierbij wordt binnen de leerlingvragenlijst sociale veiligheid uitgesplitst in twee onderdelen: de ervaren sociale veiligheid en de aantasting

van de sociale veiligheid. De MSV in Kindbegrip bevat drie categorieën met stellingen: Welbevinden, Ervaren sociale veiligheid en Aantasting sociale veiligheid. Deze drie categorieën sluiten aan bij de wettelijke kaders.

2.2.2. Het belang van sociale veiligheid op school

De MSV stelt het belang van de leerling voorop. Leerlingen hebben recht op een onbezorgde schooltijd die in het teken staat van ontwikkelen, ontdekken en leren. De MSV is dan ook een instrument dat helpt de school zicht te krijgen op de ervaren veiligheid en het welbevinden van leerlingen, zodat het gevoerde veiligheidsbeleid en het sociale klimaat van de school zo nodig verbeterd kunnen worden.

Naast het voldoen aan een wettelijke verplichting zijn er verschillende andere redenen om belang te hechten aan sociale veiligheid op school. In een veilige school waar leerlingen en leerkrachten zich goed voelen, komen leerlingen gemakkelijker tot leren. Bovendien is het creëren van een veilige leeromgeving een belangrijk deel van de pedagogische opdracht van de school.

De MSV kan desgewenst gedurende het schooljaar ingezet worden, wanneer de leerkracht het gevoel heeft dat er iets speelt dat buiten de eigen waarneming valt.

2.3 De categorieën van de MSV in Kindbegrip

De MSV in Kindbegrip geeft inzicht in drie vanuit de Wet Veiligheid op School vastgestelde categorieën: hoe ervaren leerlingen de sociale en fysieke veiligheid op school, hebben leerlingen te maken met de aantasting van de sociale en fysieke veiligheid en hoe is het gesteld met het welbevinden van leerlingen op school. De stellingen voor de leerlingen zijn neutraal geformuleerd en gaan over situaties die herkenbaar zijn voor leerlingen op de basisschool. Leerlingen in de leerjaren 7 en 8+ kunnen de MSV zelfstandig of met weinig hulp invullen en het grootste deel van de leerlingen in leerjaar 6 kan dit ook.

De MSV van Kindbegrip is een gestandaardiseerd instrument: het maakt gebruik van adviesgrenswaarden die zijn opgesteld door een expertgroep. Deze adviesgrenswaarden zijn getoetst aan de resultaten van een grote groep leerlingen uit de leerjaren 6 tot en met 8 en leiden tot een duiding die leerkrachten kunnen gebruiken bij het interpreteren van de uitkomsten.

De indeling in drie categorieën is tot stand gekomen op basis van de tekst van de Wet Veiligheid op School. Daarnaast is er bij de ontwikkeling rekening gehouden met een aantal belangrijke punten van feedback vanuit gebruikers zoals een lijst die gemakkelijk in gebruik is, met stellingen die niet te moeilijk zijn voor leerlingen. Omdat het voor zowel school als Onderwijsinspectie duidelijk moet zijn wat de MSV in Kindbegrip precies in kaart beoogt te brengen, volgt in de volgende paragrafen een uitleg van de inhoud van de drie categorieën, gerelateerd aan de geformuleerde stellingen.

2.3.1 Welbevinden

Bij welbevinden gaat het om het werken aan een omgeving die in brede zin bijdraagt aan de positieve ontwikkeling tot een gezond, sociaal en zelfstandig mens (<https://www.onderwijskennis.nl/kennisbank/welbevinden-en-sociaal-emotionele-ontwikkeling>). Met welbevinden van de leerling op school wordt bedoeld dat de leerling positieve gevoelens heeft over de klas en de leeromgeving in de school. De acht stellingen bevragen het welbevinden van de leerling in relatie tot de groep, in relatie tot de leerkracht en in

relatie tot de schoolomgeving in de brede zin. Is de school de plek waar de leerling met plezier naar toe gaat? De stellingen geven inzicht in het klimaat in de klas en op school.

2.3.2 Ervaren sociale veiligheid

Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school (Bron: Brochure Zorgplicht sociale veiligheid leerlingen op school van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap). Het betekent dat leerlingen zich veilig genoeg voelen om zichzelf te kunnen zijn en voor zichzelf op te komen.

De stellingen bevragen:

- **Het ervaren van sociale veiligheid van de leerling in relatie tot de groep:** voor zichzelf opkomen, pestgedrag benoemen.
- **Het ervaren van sociale veiligheid in relatie tot de leerkracht:** het vertrouwen van de leerkracht, het waarnemen van de opmerkzaamheid van de leerkracht.
- **Het ervaren van sociale veiligheid in de schoolomgeving:** ervaren van opmerkzaamheid van toezicht.

De tien stellingen zijn positief geformuleerd en uitdrukkelijk bedoeld om inzicht te geven in het klassen- en schoolklimaat.

2.3.3 Aantasting van de sociale veiligheid

De antwoorden in deze categorie geven inzicht in de mate waarin er eventueel sprake is van aantasting van de sociale veiligheid binnen de school en waar dit plaatsvindt. Onder aantasting van de sociale, fysieke of psychische veiligheid wordt verstaan grensoverschrijdend gedrag door één of meer personen tegen een leerling, zoals pesten, uitschelden, discriminatie, fysiek geweld, manipulatie, enzovoorts.

De dertien stellingen in deze categorie hebben een andere opbouw dan de stellingen in de andere twee categorieën. Ze bevragen ervaringen van leerlingen met grensoverschrijdend gedrag op fysiek, psychisch en sociaal vlak. Hierbij kan het gaan om eenmalige situaties in het lopende schooljaar en om structureel grensoverschrijdend gedrag.

De MSV hanteert een vergelijkbare driedeling in het bevragen van de leerlingen:

- **Grensoverschrijdend gedrag in relatie tot de groep:** Spullen afpakken, bang zijn, buitengesloten worden
- **Grensoverschrijdend gedrag in relatie tot de leerkracht:** Worden er dingen gezegd of gedaan waardoor de leerling zich niet fijn voelt?
- **Grensoverschrijdend gedrag in relatie tot de schoolomgeving:** Worden er door andere schoolmedewerkers dingen gezegd of gedaan waardoor de leerling zich niet fijn voelt? Gebeuren er dingen na school?

2.3.4 Samenvatting: de drie categorieën van de MSV

Schaal	Omschrijving
Welbevinden	De mate van welbevinden van de leerling op school. Dit betekent de mate waarin de leerling positieve gevoelens heeft over de groep, de leerkrachten en de schoolomgeving.
Ervaren sociale veiligheid	De mate waarin de leerling zich sociaal veilig voelt op school. Dit betekent dat de psychische, sociale en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Leerlingen ervaren een veilige en positieve sfeer op school en voelen zich veilig genoeg om zichzelf te kunnen zijn en voor zichzelf op te komen in relatie tot de groep, de leerkracht en de schoolomgeving.
Aantasting sociale veiligheid	De mate waarin de leerling te maken heeft met aantasting van de sociale veiligheid op school. Ervaart een leerling grensoverschrijdend gedrag in relatie tot de groep, de leerkracht of de schoolomgeving? Bij aantasting van de sociale veiligheid kan het gaan om: <ul style="list-style-type: none"> • Aantasting van de psychische veiligheid: het zich niet fijn voelen door gedrag van anderen of door omstandigheden in de schoolomgeving. • Aantasting van de fysieke veiligheid: blootstaan aan fysieke interactie die niet als fijn wordt ervaren • Aantasting van de sociale veiligheid: blootstaan aan sociale interactie die niet als fijn wordt ervaren. Sociale interactie kan online en offline plaatsvinden.

Tabel 1. De drie categorieën van de MSV

2.4 De stellingen van de MSV in Kindbegrip

De volgende tabellen geven overzichten van het aantal stellingen per categorie en van de stellingen zelf. De stellingen staan daarnaast Bijlage 2 en zijn als losse bijlage beschikbaar op het [Kennisportaal van ParnasSys](#), zodat leerkrachten ze kunnen gebruiken bij de voorbereiding.

Monitor Sociale Veiligheid	Categorieën en aantallen	
	Welbevinden	8 stellingen
	Ervaren sociale veiligheid	10 stellingen
	Aantasting sociale veiligheid	13 stellingen
	31 stellingen	

Tabel 2. De verdeling van categorieën en het aantal stellingen in de Monitor Sociale Veiligheid in Kindbegrip

		ITEM	TOELICHTING
WB01	1	Ik ga met plezier naar school.	
WB02	2	Ik voel me prettig in de groep.	

EV01	3	Ik durf de juf of meester over van alles te vertellen.	Bijvoorbeeld vertellen over leuke en minder leuke dingen.
EV02	4	Als iemand iets doet of zegt wat ik niet prettig vind dan zeg ik dat.	Dan zeg ik dat tegen die persoon.
EV03	5	Als iemand mij aanraakt en ik vind dat niet prettig dan zeg ik dat.	Dan zeg ik dat tegen die persoon.
EV04	6	Als er in de klas iets gebeurt wat niet prettig is dan grijpt de juf of meester in.	
EV05	7	Ik voel me op mijn gemak bij mijn juf of meester.	
EV06	8	De juf of meester merkt of het goed met mij gaat.	
EV07	9	De juf of meester merkt het als er iets aan de hand is tussen kinderen in de klas.	
WB03	10	Ik voel dat ik erbij hoor in de groep.	
WB04	11	Ik voel me prettig in het schoolgebouw.	
WB05	12	Ik voel me prettig in de kleedkamer.	Bijvoorbeeld bij gym of schoolzwemmen
WB06	13	Ik voel me prettig op de plek waar we eten en drinken.	
WB07	14	Ik voel me prettig in de ruimte waar de wc's zijn.	
WB08	15	Ik voel me prettig op het schoolplein.	
EV08	16	De juffen en meesters letten goed op als wij op het plein zijn.	
AV01	17	Er gebeuren bij het buitenspelen dingen die ik niet leuk vind.	
AV02	18	Andere leerlingen zitten aan mij ook als ik dat niet wil.	Bijvoorbeeld duwen schoppen, slaan, knijpen, krabben.
AV03	19	Andere leerlingen schelden mij uit en dat vind ik niet leuk.	
AV04	20	Andere leerlingen lachen om mij en dat vind ik niet leuk.	
AV05	21	Ik wil graag meedoen, maar ik mag dat niet van andere leerlingen.	
AV06	22	Andere leerlingen zitten aan mijn spullen en dat wil ik niet.	Bijvoorbeeld pakken zonder te vragen, afpakken of stuk maken.

AV07	23	Er gebeuren dingen in de groep die ik niet oké vind.	
AV08	24	Ik ben bang voor andere leerlingen.	
AV09	25	De juf of meester zegt dingen waardoor ik mij niet fijn voel.	Bijvoorbeeld oneerlijke of gemene dingen. Dat kan tegen mij zijn of tegen andere leerlingen.
AV10	26	De juf of meester doet dingen waardoor ik mij niet fijn voel.	Bijvoorbeeld heel dichtbij staan, aanraken, boos worden of oneerlijk straf geven.
AV11	27	Iemand anders die op school werkt zegt dingen waardoor ik mij niet fijn voel.	Bijvoorbeeld oneerlijke of gemene dingen. Dat kan tegen mij zijn of tegen andere leerlingen.
AV12	28	Iemand anders die op school werkt doet dingen waardoor ik mij niet fijn voel.	Bijvoorbeeld heel dichtbij staan, aanraken, boos worden of oneerlijk straf geven.
AV13	29	Leerlingen doen na schooltijd gemeen tegen mij.	Bijvoorbeeld bij het buitenspelen, bij het gamen, op de tablet of telefoon.
EV09	30	Ik zou het de juf of meester vertellen als ik gepest word.	
EV10	31	Ik zou het de juf of meester vertellen als ik wist dat een ander kind gepest wordt.	

Tabel 3. De stellingen uit de Monitor Sociale Veiligheid in Kindbegrip

Hoofdstuk 3. De MSV in Kindbegrip invullen

3.1 Afnamemoment

3.1.1. Wanneer?

Een school is verplicht om ieder jaar eenmaal een MSV in te laten vullen. Na de afname moet de school de uitkomsten vóór 1 juli van ieder kalenderjaar gedeeld hebben met de Onderwijsinspectie. Vanaf schooljaar 2023-2024 is een tweede levermoment in oktober van resultaten over het voorgaande schooljaar ook toegestaan. In principe is er geen vast moment om de MSV in te laten vullen.

De Onderwijsinspectie beveelt aan om de MSV in het vroege voorjaar in te laten vullen. Het tijdvak tussen voorjaarsvakantie en meivakantie is hiervoor optimaal. De MSV kan desgewenst naast het moment om aan de wettelijke verplichting te voldoen, gedurende het schooljaar nog op andere momenten ingezet worden, wanneer de leerkracht het gevoel heeft dat er iets speelt dat buiten de eigen waarneming valt.

3.1.2 Door wie?

Op dit moment stelt de wet dat een representatief deel van de leerlingen de monitor invult. "Representatief" betekent hier een goede dwarsdoorsnede van de totale populatie van de school. Hierbij dient de school rekening te houden met de verhouding jongens en meisjes, de verhouding leerlingen voor wie Nederlands niet hun eerste taal is, enzovoorts.

Omdat jonge leerlingen de MSV nog niet in kunnen vullen, volstaat het laten invullen van de vragenlijst door leerlingen uit de groepen 7 en 8+. Als deze groepen geen goede afspiegeling zijn van de totale populatie, dan kan de school de afname aanvullen met leerlingen uit groep 6.

3.2 Voorbereiding

Het is belangrijk dat leerlingen goed weten wat ze gaan invullen en waarom. Ook is het wenselijk dat de leerkracht de leerlingen goed informeert over de betrouwbaarheid van de ingevulde antwoorden.

Een schoolleider moet kunnen verklaren aan de Onderwijsinspectie dat de afname van de MSV conform de geformuleerde afname-eisen van de leverancier van het instrument heeft plaatsgevonden. Deze afname-eisen zijn als Bijlage 1 toegevoegd aan deze Handleiding en zijn tevens op het [Kennisportaal](#) van ParnasSys beschikbaar. Onderstaand een aantal suggesties voor een goede voorbereiding.

- Leerkrachten plannen de afname in op een rustig tijdstip dat goed past in de weekindeling van de school
- Het team van leerkrachten, samen met de vertrouwenspersoon en/of de schoolleider, checkt of de afname-eisen duidelijk zijn voor iedereen
- Het team van leerkrachten bespreekt over welke periode de afname gedaan wordt. Het is gebruikelijk om het lopende schooljaar als periode te hanteren. Bij een afname in het vroege voorjaar is dit voor leerlingen uit de bovenbouw een periode die de meesten kunnen overzien.
- Leerkrachten lezen de stellingen van tevoren door en bekijken de instructievideo. Deze is opgenomen op de instructiepagina van Kindbegrip.
- Wanneer de klas van meer dan één leerkracht les krijgt, bepalen de betrokken leerkrachten voor welke juf of meester de leerlingen de lijst invullen
- De vertrouwenspersoon (op scholen ook vaak veiligheidsfunctionaris, aanspreekpunt pesten of anti-pestcoördinator genoemd) zorgt dat hij of zij beschikbaar is rondom het afnamemoment. Als er leerlingen op basis van het

invullen verder willen praten, is het aan te bevelen om hiervoor mogelijkheden te creëren binnen de school.

3.3 Invullen

In Kindbegrip kan voor leerlingen van groep 6, 7 en 8+ een MSV-vragenlijst klaargezet worden. Het is niet mogelijk om voor leerlingen uit groep 1 t/m 5 een MSV leerlingvragenlijst klaar te zetten. Reken voor de afname drie kwartier tot een uur tijd. In dit tijdsbestek is het mogelijk de MSV te introduceren, vragen van leerlingen te beantwoorden en de MSV na te bespreken. Het invullen van de vragenlijst zelf neemt hiervan ongeveer 10 minuten in beslag.

- Als je de leerlingen in je groep de Kindbegrip MSV-vragenlijst wilt laten invullen, dan zet je deze in Kindbegrip eerst voor ze klaar. Bij het klaarzetten maakt Kindbegrip automatisch voor elke leerling een unieke code aan. De leerlingen kunnen met hun code inloggen op Kindvraag.nl en daar de vragenlijst die voor hen klaarstaat invullen.
- Ter voorbereiding kun je de Kindbegrip introductievideo klassikaal afspelen. Deze legt in een paar minuten aan de leerlingen uit wat ze gaan doen, hoe ze moeten inloggen op Kindvraag.nl en hoe ze de vragenlijst kunnen invullen. Je vindt de video [hier](#).
- Leerlingen die moeite hebben met het lezen en begrijpen van de stellingen kunnen de stellingen voor laten lezen; bij elke stelling zit een knopje waarmee de leerling een audiofragment kan laten afspelen waarin de stelling hardop wordt voorgelezen.
- Let erop dat de leerlingen hun vragenlijst niet alleen helemaal invullen, maar dat ze hun vragenlijst ook afronden via de knop "Afronden". Pas als alle leerlingen hun vragenlijst hebben ingevuld en afgerond kan de leerkracht zelf de gehele afname afronden. Na het afronden berekent Kindbegrip de resultaten.

In het startpakket bij Kindbegrip vind je aanvullende hulp bij het voorbereiden van een afname, zoals tips over de afname-eisen en over het voorbereiden van de groep op de afname.

3.4 Afronden en verwijderen van afnames

3.4.1 Afronden

Nadat alle leerlingen hun Kindbegrip MSV-vragenlijst hebben ingevuld en afgerond, is het belangrijk dat de leerkracht vervolgens de afname voor de groep als geheel afrondt.

Na het afronden van een afname berekent Kindbegrip automatisch de resultaten voor de leerlingen en de groep. Deze zijn vervolgens terug te zien in het groepsoverzicht, bij het afname-overzicht en bij de leerlingdetails.

3.4.2 Verwijderen

Het kan gebeuren dat je een afname hebt gestart voor een groep leerlingen, maar dat een of meerdere leerlingen niet in staat zijn de afname af te ronden. In dat geval kun je in Kindbegrip die leerlingen uit de afname verwijderen, zodat de afname als geheel alsnog kan worden afgerond. Je kunt eventueel op een later moment een nieuwe afname starten. Tot slot kun je in Kindbegrip ook een volledige afname voor alle leerlingen verwijderen.

3.5 Afname van de MSV in Kindbegrip in het s(b)o en/of bij leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

Er is beperkt onderzoek verricht met de MSV in Kindbegrip voor het speciaal onderwijs. De duiding van de uitkomsten op basis van adviesgrenswaarden is tot stand gekomen met behulp van een representatieve steekproef die het klassen- en schoolklimaat in het reguliere basisonderwijs vertegenwoordigt. Dit klimaat is in het speciaal onderwijs waarschijnlijk anders dan in het reguliere basisonderwijs. Daarom is de normering daar niet zonder meer toepasbaar.

De ruwe scores van leerlingen in het speciaal onderwijs zijn wel te interpreteren. Een afname kan daarom bij bepaalde groepen leerlingen wel betekenisvol zijn. De school of de leerkracht kan kijken naar de scoreverdeling en gemiddelden per stelling (item) en per schaal binnen de groep of school. Eventueel kan, met behulp van de vertrouwenspersoon (veiligheidsfunctionaris of anti-pestcoördinator) ook gekeken worden naar individuele scores van leerlingen als de uitkomsten op groepsniveau hiertoe aanleiding geven.

Voor een afname van de MSV in het speciaal onderwijs gelden dezelfde afname-eisen als in het reguliere basisonderwijs. Een afname is bedoeld voor leerlingen die het lees- en ontwikkelingsniveau hebben om zelfstandig een afname te doorlopen. Hierbij valt te denken aan leerlingen in clusters 1 en 2 en een deel van clusters 3 en 4.

Hoofdstuk 4. Wat doe je met de uitkomsten?

4.1 De uitkomsten bekijken

In Kindbegrip kun je als leerkracht en intern begeleider op drie manieren de resultaten van de MSV bekijken. Allereerst kun je op groepsniveau de resultaten van alle leerlingen in je groep zien, waarbij de resultaten zijn uitgesplitst in de categorieën Welbevinden, Ervaren veiligheid en Aantasting veiligheid. Dezelfde resultaten zie je ook terug als je de detailpagina van de leerling bekijkt met alle resultaten, analyses en plannen. Kindbegrip toont de resultaten voor de MSV als niet-genormeerde gemiddelde scores per schaal.

Leerling	Totaal lln	Welbevinden lln	Ervaren vei... lln	Aantasting... lln
Aaron Alberts Leerjaar 6	2,5	2,5	2,5	2,5
Benthe Arends Leerjaar 6	2,5	2,5	2,5	2,5
Lieke Berendsen Leerjaar 6				
Jurriaan thoe Schwart... Leerjaar 6	2,5	2,5	2,5	2,5
Jason Everts Leerjaar 6	2,5	2,5	2,5	2,5
Koen Huisman Leerjaar 6				
Sophie Maatman Leerjaar 6	2,5	2,5	2,5	2,5
Jennifer Oosterink Leerjaar 6	2,5	2,5	2,5	2,5
Noa Peters Leerjaar 6				
Jimmy Pieters Leerjaar 6	2,5	2,5	2,5	2,5
Nick Vrielink Leerjaar 6	2,5	2,5	2,5	2,5
Hele groep	2,5	2,5	2,5	2,5

Figuur 1: Het MSV groepsoverzicht in Kindbegrip

De tweede manier om de resultaten van de MSV te bekijken is via het groepsoverzicht waarop Kindbegrip de SEL en MSV resultaten gecombineerd weergeeft. Op deze manier kan bekeken worden of er een relatie is tussen de resultaten van een leerling op de MSV en de resultaten uit de SEL lijsten. Zo kan in beeld worden gebracht tot in hoeverre de mate waarin de leerling zich sociaal veilig voelt invloed heeft op zijn of haar sociaal-emotionele ontwikkeling.

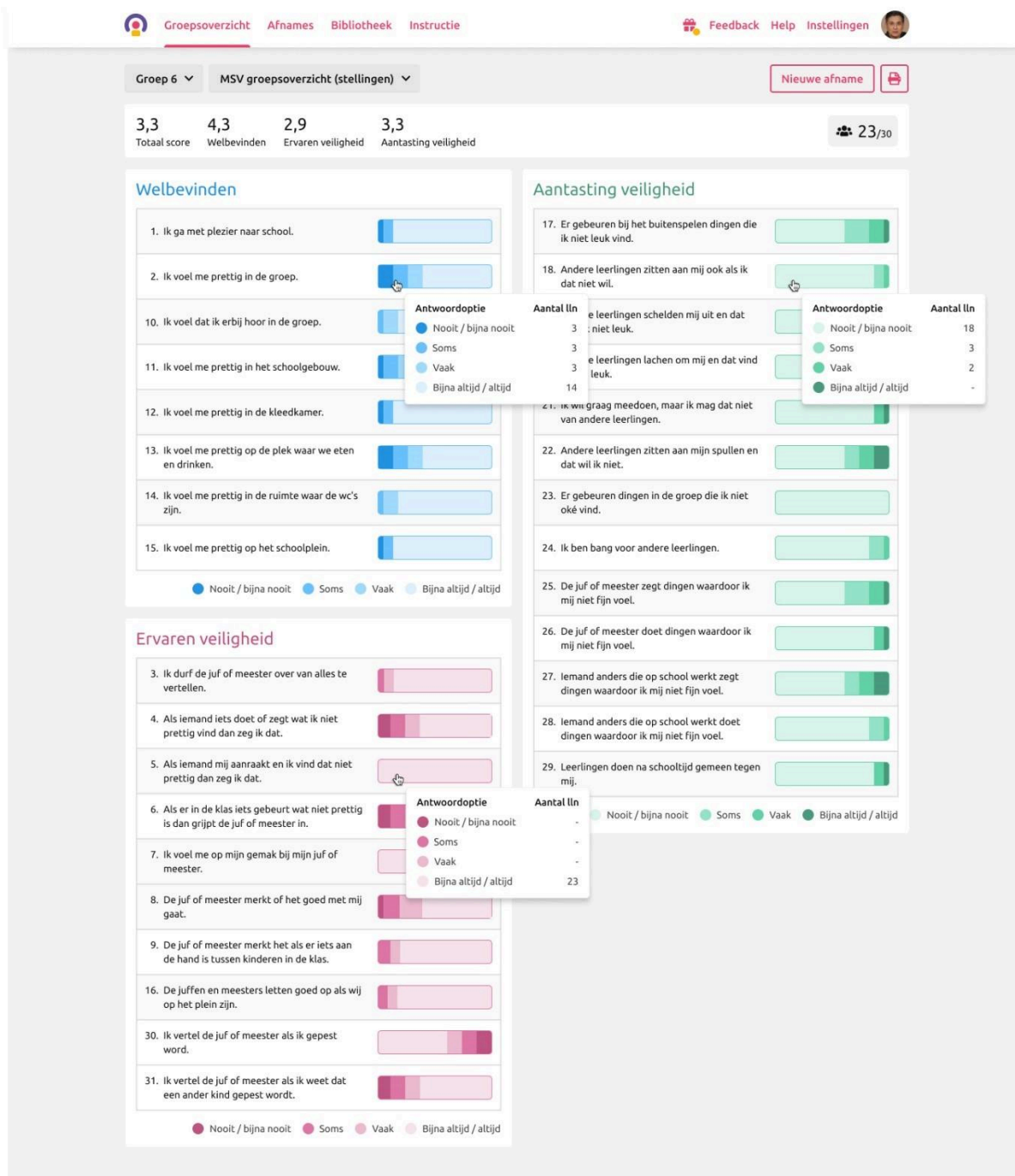
Groepsoverzicht Afnames Bibliotheek Instructie Feedback Help Instellingen

Groep 6 SEL & MSV groepsoverzicht Nieuwe afname

Leerling	SEL totaal		SEL-em		SEL-soc		SEL-mor		MSV totaal	MSV-wb	MSV-ev	MSV-av	
	lkr	lln	lkr	lln	lkr	lln	lkr	lln	lln	lln	lln	lln	
Aaron Alberts Leerjaar 6	3.8	2.4	3.8	2.9	4.8	2.2	2.9	2.2	3.8	4.8	2.9	2.9	
Benthe Arends Leerjaar 6	4.1	3.4	3.8	3.9	4.8	3.2	3.7	3.2	3.8	4.8	3.7	3.7	
Lieke Berendsen Leerjaar 6	3.7		2.7		3.4		4.9		3.8	4.8	3.7	3.7	
Jurriaan thoe Schwart... Leerjaar 6													
Jason Everts Leerjaar 6													
Koen Huisman Leerjaar 6													
Sophie Maatman Leerjaar 6													
Jennifer Oosterink Leerjaar 6													
Noa Peters Leerjaar 6													
Jimmy Pieters Leerjaar 6													
Nick Vrieling Leerjaar 6													
Hele groep	3,7	3,0	2,7	3,0	3,4	2,8	4,9	2,7	3,7	2,7	3,4	3,4	

Figuur 2: Het gecombineerde SEL en MSV groepsoverzicht in Kindbegrip

De derde manier om de resultaten van de MSV te bekijken is via het stellingenoverzicht. Dit groepsoverzicht laat per stelling van de MSV lijst zien hoe vaak leerlingen elke antwoordoptie (oftewel "Nooit/(Bijna) nooit", "Soms", "Vaak" en "(Bijna) altijd/Altijd") hebben gekozen. Op deze manier krijg je snel in beeld welke onderwerpen en thema's er mogelijk spelen in je groep en kun je hier waar nodig naar handelen door bijvoorbeeld bepaalde onderwerpen bespreekbaar te maken in de groep.



Figuur 3: Het MSV stellingenoverzicht in Kindbegrip

In tegenstelling tot de SEL-resultaten heb je als leerkracht niet automatisch inzicht in de antwoorden die een specifieke leerling heeft gegeven op de stellingen, en de opmerkingen die leerlingen hebben toegevoegd. Dit doen we om de vertrouwelijkheid van het invullen en de uitkomsten te waarborgen voor individuele leerlingen. De vertrouwenspersoon binnen de school (ook vaak veiligheidsfunctionaris of anti-pestcoördinator genoemd) heeft *wel* de mogelijkheid om de antwoorden van leerlingen in te zien als de resultaten daartoe aanleiding geven. De school kan in de beheeromgeving van ParnasSys zelf instellen wie de rol "vertrouwenspersoon" binnen de school krijgt.

4.2 De uitkomsten duiden

Zoals beschreven in het voorgaande krijgen leerkrachten in Kindbegrip niet-genormeerde gemiddelde scores per schaal te zien. Zoals eerder benoemd, hanteert Kindbegrip adviesgrenswaarden voor de duiding van deze scores. Dat werkt als volgt. Het combineren van een expertoordeel en de toetsing aan een representatieve steekproef levert per schaal drie verschillende duidingscategorieën op voor een individuele leerling. De duidingscategorieën zijn bedoeld om leerkrachten en vertrouwenspersonen te helpen in kaart te brengen voor welke leerlingen waar verder onderzoek nodig is en waar (na onderzoek) actie vereist is. Daarnaast helpen de duidingscategorieën schoolleiders om inzicht te krijgen in de aantallen leerlingen die op één of meer schalen een uitkomst hebben die aandacht verdient.

Bij het opstellen van de duidingscategorieën hebben we, naast het expertoordeel en de toetsing aan de steekproef de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Elke leerling die laag (Welbevinden en Ervaren Veiligheid) of hoog (Aantasting Veiligheid) scoort in één van de categorieën van de MSV is er één teveel.
- We willen zogenoemde 'false negatives' voorkomen. Dat betekent dat we scores niet ten onrechte willen aanmerken als niet zorgwekkend, terwijl dit in werkelijkheid wel het geval is.
- We houden rekening met de mogelijkheid dat kinderen bepaalde problemen op het gebied van welzijn en sociale veiligheid kunnen *downsizen*.

De duiding voor de MSV in Kindbegrip is als volgt vastgesteld:

Duiding	Kleur	Interpretatie
Neutraal	Grijs	De score geeft geen aanleiding tot zorg over het welbevinden en/of de ervaren sociale veiligheid op school van de betreffende leerling.
Waakzaam	Lichtblauw, -roze of -groen	De score van de leerling geeft aanleiding tot het doen van verder onderzoek naar het welbevinden en/of de ervaren sociale veiligheid op school van de betreffende leerling.
Urgent	Donkerblauw, -roze of -groen	De score van de leerling geeft aanleiding tot zorg over het welbevinden en de ervaren sociale veiligheid op school van de betreffende leerling. Na spoedig verder onderzoek is actie waarschijnlijk geboden.

Tabel 4: Duidingscategorieën en kleuren MSV in Kindbegrip

Wil je meer weten over hoe de adviesgrenswaarden en duidingen tot stand zijn gekomen? Voor een gedetailleerde beschrijving van de adviesgrenswaarden op individueel niveau zie hoofdstuk 4 van de [Wetenschappelijke Verantwoording MSV](#).

Een school kan naast de adviesgrenswaarden van Kindbegrip eigen benchmarks hanteren die passen binnen de (sociale en geografische) context van de school. Deze eigen benchmarks kunnen helpen om het sociale veiligheidsbeleid uit te voeren.

De adviesgrenswaarden zoals gehanteerd voor de MSV in Kindbegrip zijn dus richtinggevend en niet verplicht. De Onderwijsinspectie neemt wel kennis van de betreffende adviesgrenswaarden en kan hier bij het evalueren van de uitkomsten dus ook vragen over stellen aan scholen.

4.3 Resultaten delen met de Onderwijsinspectie

De schoolleider moet de uitkomsten van de MSV delen met de Onderwijsinspectie. De Onderwijsinspectie verwacht dat scholen ieder jaar voor 1 juli de uitkomsten aanleveren. Vanaf schooljaar 2023-2024 is een tweede levermoment in oktober ook toegestaan. Het gaat dan om het aanleveren van afnamegegevens over het voorgaande schooljaar. Het uitvoeren van een afname in september of oktober geldt dus niet als een afname over het voorgaande schooljaar.

Om uit te kunnen wisselen met de Onderwijsinspectie moeten de volgende zaken geregeld zijn:

- Er moet minimaal één zowel door de leerlingen als door de leerkracht afgeronde MSV afname zijn.
- De school moet een verklaring geven met betrekking tot de representativiteit van de afnames; in basis moet de school de MSV bij een voor de school representatieve groep leerlingen afnemen. Indien dat onverhoopt om moverende redenen niet is gelukt, dan kan de school hier een toelichting op geven, waarna de gegevens alsnog aan de Onderwijsinspectie worden gerapporteerd.
- De school moet een verklaring geven waarin is aangegeven of de school de privacy-eisen rondom het invullen van de MSV vragenlijst heeft gevolgd. Ook hier geldt als dit om moverende redenen niet is gelukt, dat de school een toelichting kan geven, waarna de gegevens alsnog aan de Onderwijsinspectie worden gerapporteerd.
- De school moet in het kader van de AVG toestemming geven aan ParnasSys om de MSV resultaten uit te wisselen met de Onderwijsinspectie.

Om dit in Kindbegrip te regelen, kunnen gebruikers met de rol "Applicatiebeheerder" of "Intern begeleider" in het menu van Kindbegrip klikken op de optie "Uitwisseling". Kindbegrip toont vervolgens een overzicht van de gegevens (als die er zijn) die tot dan toe klaarstaan voor uitwisseling met de Onderwijsinspectie. Op het scherm laat Kindbegrip zien hoeveel afgeronde leerlingvragenlijsten er zijn ten opzichte van het totale aantal leerlingen in leerjaren 6, 7 en 8+ op de school. Daarnaast toont Kindbegrip in hoeverre de verklaringen rondom representativiteit en privacy zijn ingevuld en of er toestemming is gegeven voor de uitwisseling met de Onderwijsinspectie.

MSV gegevensuitwisseling Onderwijsinspectie

Jouw school moet jaarlijks over de sociale veiligheid van leerlingen rapporteren aan de Onderwijsinspectie. Hier kun je ervoor zorgen dat de resultaten klaarstaan voor de uitwisseling, zodat Kindbegrip ze tijdig aan de inspectie aanlevert.

Huidig schooljaar 2023 / 2024

138 / 158
 Leerlingen met een afgeronde MSV afname

Gegevens worden verzameld tot 1 juli 2024

Gegevens inzien

Voer de onderstaande acties uit voor een succesvolle uitwisseling:

- Vul de verklaring over de representativiteit in
- Vul de verklaring over de privacyregels in
- Geef toestemming voor de uitwisseling

Uitwisseling voorbereiden

Uitwisselingsoverzicht

Gegevensuitwisselingen die gepland zijn of eerder hebben plaatsgevonden. Via 'Download rapport' kun je de uitgewisselde gegevens inzien.

Schooljaar	Vorbereid door	Vorbereid op	Uitwisseldatum	
2022 / 2023	Martha Visser	16-06-2023	01-07-2023	Download rapport ↓
2021 / 2022	Jonathan van Dolleman	20-06-2022	01-07-2022	Download rapport ↓
2020 / 2021	Martha Visser	22-06-2021	01-07-2021	Download rapport ↓
2019 / 2020	Jonathan van Dolleman	20-06-2020	01-10-2020	Download rapport ↓
2018 / 2019	Martha Visser	19-06-2019	01-07-2019	Download rapport ↓
2017 / 2018	Jonathan van Dolleman	21-06-2018	01-10-2018	Download rapport ↓
2016 / 2017	Martha Visser	18-06-2017	01-07-2017	Download rapport ↓
2015 / 2016	Jonathan van Dolleman	20-06-2016	01-07-2016	Download rapport ↓
2014 / 2015	Jonathan van Dolleman	20-06-2015	01-07-2015	Download rapport ↓
2013 / 2014	Jonathan van Dolleman	20-06-2014	01-07-2014	Download rapport ↓

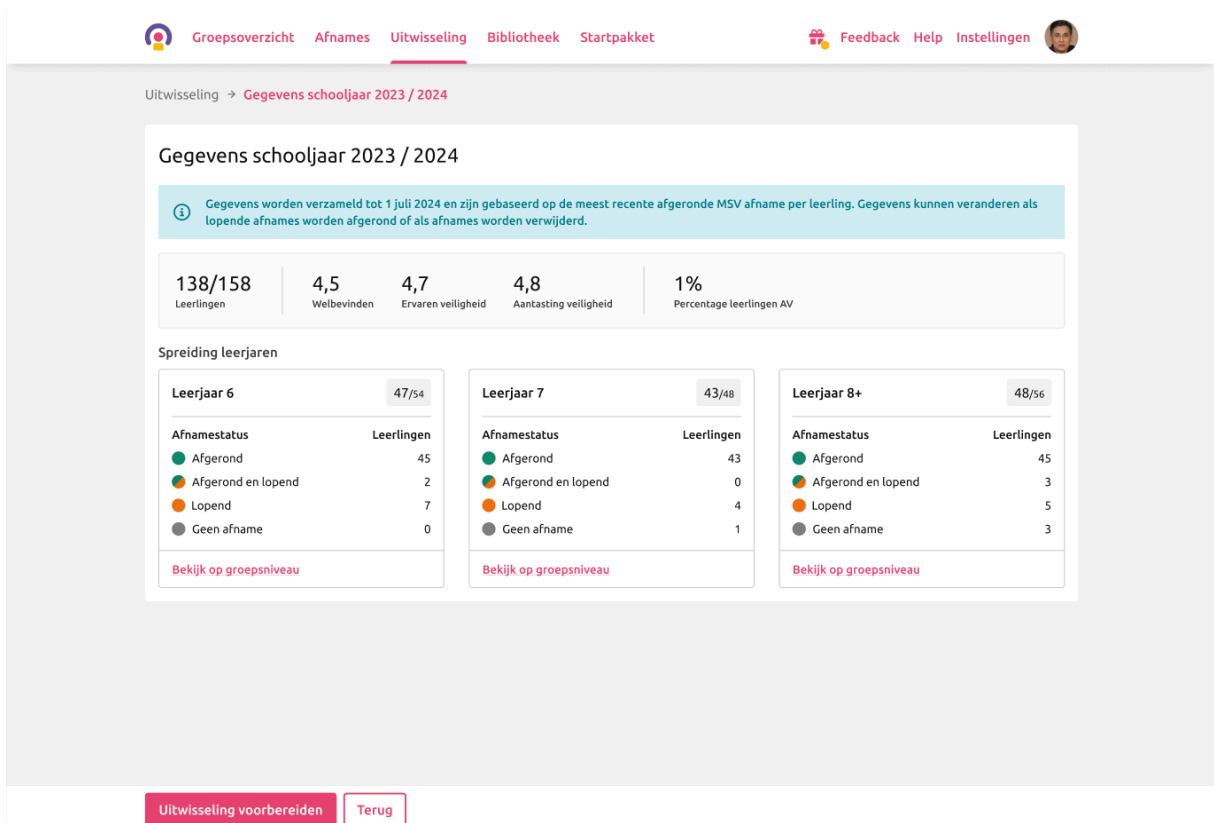
< 1 2 3 4 ... 10 >

Figuur 4: Het overzichtsscherm voor MSV uitwisseling met de Onderwijsinspectie

Via de knop “Gegevens inzien” krijgt de school inzicht in de gegevens die op dat moment klaarstaan om met de Onderwijsinspectie uit te wisselen. Het aantal leerlingen met een afgeronde afname ten opzichte van het totale aantal leerlingen in leerjaren 6, 7 en 8+ wordt hier nogmaals herhaald. Ook laat Kindbegrip de scores zien op de drie verschillende onderdelen binnen de MSV vragenlijst: welbevinden, ervaren veiligheid en aantasting veiligheid en toont Kindbegrip het percentage leerlingen dat geduid is als “waakzaam” of “urgent” op het onderdeel “aantasting veiligheid”.

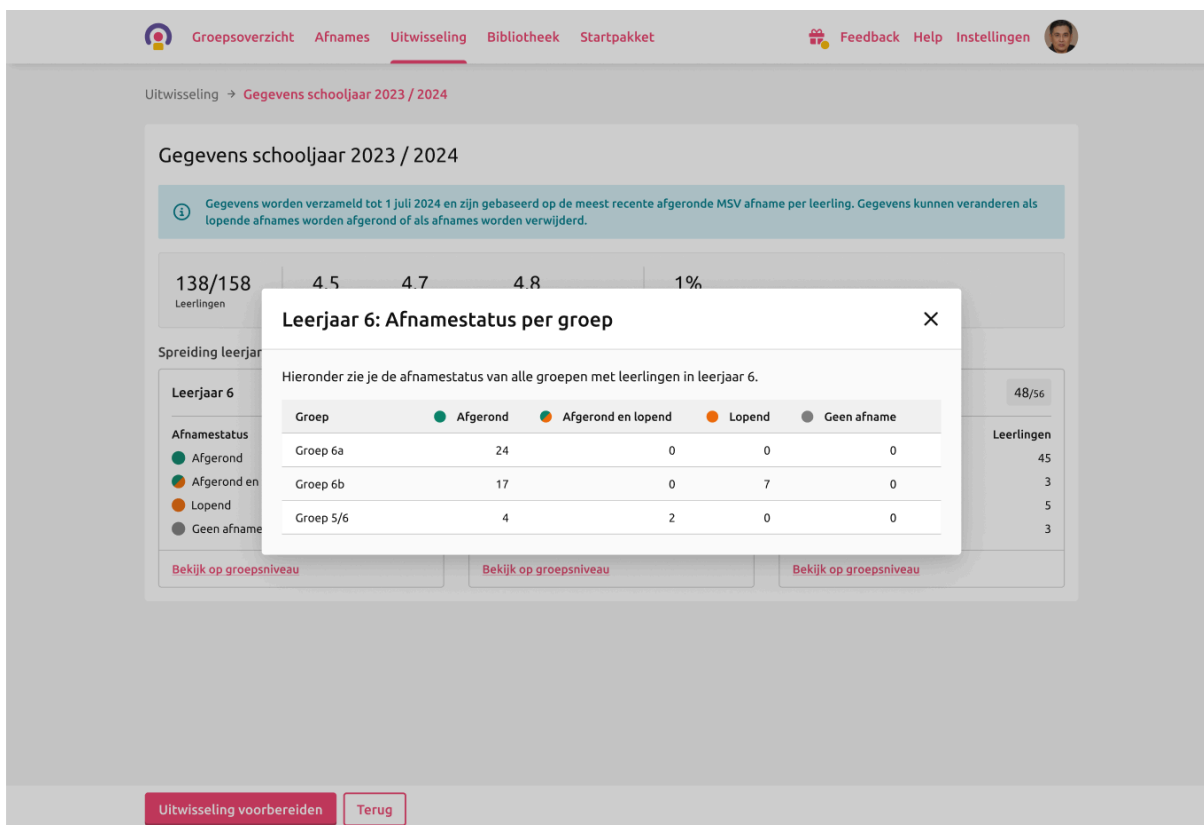
In het tweede deel van het scherm toont Kindbegrip de verdeling van de afnames over de leerjaren. Per leerjaar laat Kindbegrip zien hoeveel leerlingen er zijn met een afgeronde afname, zowel een afgeronde als lopende afname (indien de nog lopende afname niet wordt afgerond, dan zal Kindbegrip de resultaten van de wel afgeronde afname meenemen in de rapportage naar de Onderwijsinspectie), een lopende afname of nog geen afname.

Dit scherm geeft de school dus de mogelijkheid om te controleren of alle afnames zijn afgerond of dat er nog afnames lopen of wellicht zelfs nog niet gestart zijn. Daar waar nodig kan bijgestuurd worden door te zorgen dat afnames alsnog worden gestart en/of afgerond, zodat op het eerstvolgende uitwisselingsmoment (juli of oktober) de correcte informatie bij de Onderwijsinspectie terechtkomt.



Figuur 5: Inzicht in de verdeling van afnames over de leerjaren 6, 7 en 8+

Via de knop “Bekijk op groepsniveau” is het mogelijk om nog verder in te zoomen op de MSV afnames in Kindbegrip. Op deze manier is het mogelijk om te zien binnen welke groepen er nog afnames lopen of gestart moeten worden. De school kan hiermee waar nodig de juiste leerkracht van de groep attenderen dat er nog afnames gestart en/of afgerond moeten worden.



Figuur 6: Inzicht in de verdeling van afnames binnen de groepen van een specifiek leerjaar

Naast het afronden van de MSV afnames moet de school de uitwisseling klaarzetten en een aantal gegevens invullen. Dit kan door in het menu op "Uitwisseling" te klikken en vervolgens op het overzichtsscherm op de knop "Uitwisseling voorbereiden" te klikken.

Op het scherm dat vervolgens verschijnt kan de school aangeven of voldaan is aan de eisen rondom representativiteit en de eisen rondom privacy van de leerlingen. In beide gevallen is het mogelijk om aan te geven dat dit niet het geval is geweest, waarna Kindbegrip automatisch een tekst vak laat zien waarin de school kan toelichten waarom er niet aan de eisen is voldaan (hier kunnen goede redenen voor zijn). Ook als de school aangeeft dat er *niet* aan de eisen is voldaan zal Kindbegrip in principe de MSV resultaten nog steeds naar de Onderwijsinspectie toesturen.

Onderaan het scherm kan de school toestemming geven aan ParnasSys om de resultaten daadwerkelijk met de Onderwijsinspectie uit te wisselen. **Let op:** het is erg belangrijk dat de school niet vergeet om aan te geven dat ze toestemming geven; gebeurt dit niet, dan mag en zal Kindbegrip in het kader van de AVG de resultaten niet naar de Onderwijsinspectie toesturen. De school moet dan bijvoorbeeld vanuit een ander instrument een MSV rapportage aan de Onderwijsinspectie aanleveren. Doet de school dit niet, dan zal de Onderwijsinspectie de school erop attenderen dat ze geen MSV gegevens hebben ontvangen en dat de school deze alsnog aan moet leveren. De school heeft dan in oktober opnieuw de mogelijkheid om de gegevens aan te laten leveren vanuit Kindbegrip, maar dan is het opnieuw van belang dat de school wel toestemming geeft voor uitwisseling.

Figuur 7: Voorbereiden van de uitwisseling met de Onderwijsinspectie

Nadat de uitwisseling door de school is voorbereid en opgeslagen toont Kindbegrip opnieuw het overzichtsscherm van de uitwisseling. Kindbegrip toont op diverse manieren dat je als school nu helemaal klaar bent en dat de gegevens in juli of oktober door Kindbegrip naar de Onderwijsinspectie zullen worden gestuurd. Bovenin het scherm staat een groene balk met de melding dat de uitwisseling succesvol is voorbereid. Aan de rechterzijde van het scherm ziet de school dat de drie stappen voor vastleggen van de verklaringen en het geven van de toestemming zijn afgevinkt. Onderin het scherm is een nieuwe regel aan de tabel "Uitwisselingsoverzicht" toegevoegd, waarin staat aangegeven dat de uitwisseling is ingepland. Als school ben je nu klaar en hoef je niets meer te doen!

Mocht je als school nog iets willen wijzigen, dan kan dat tot het eerstvolgende uitwisselingsmoment (juli danwel oktober). Via de knop "Voorbereiding bewerken" kun je op die manier de verklaringen rondom representativiteit en privacy of de toelichting daarbij nog aanpassen of aanvullen. Ook kun je de toestemming voor uitwisseling nog intrekken. Als de school kiest voor dit laatste, dan zullen de gegevens *niet* naar de Onderwijsinspectie worden gestuurd.

De tabel "Uitwisselingsoverzicht" laat alle uitwisselingen zien die er met de Onderwijsinspectie hebben plaatsgevonden. Als school kun je via "Bekijk rapportage" altijd op een later moment zien welke gegevens er naar de Onderwijsinspectie zijn toegestuurd. Het rapport geeft bovendien ook uitleg bij de verschillende gegevens die zijn opgestuurd en hoe bepaalde resultaten tot stand zijn gekomen.

MSV gegevensuitwisseling Onderwijsinspectie

Jouw school moet jaarlijks over de sociale veiligheid van leerlingen rapporteren aan de Onderwijsinspectie. Hier kun je ervoor zorgen dat de resultaten klaarstaan voor de uitwisseling, zodat Kindbegrip ze tijdig aan de inspectie aanlevert.

Huidig schooljaar 2023 / 2024

De uitwisseling is succesvol voorbereid, zodat er op 1 juli 2024 zal worden uitgewisseld met de Onderwijsinspectie.

138¹⁵⁸
Leerlingen met een afgeronde MSV afname

Gegevens worden verzameld tot 1 juli 2024

[Gegevens inzien](#)

Voer de onderstaande acties uit voor een succesvolle uitwisseling:

- Vul de verklaring over de representativiteit in
- Vul de verklaring over de privacyregels in
- Geef toestemming voor de uitwisseling

[Vorbereiding bewerken](#)

Uitwisselingsoverzicht
Gegevensuitwisselingen die gepland zijn of eerder hebben plaatsgevonden. Via 'Download rapport' kun je de uitgewisselde gegevens inzien.

Schooljaar	Vorbereid door	Vorbereid op	Uitwisseldatum
2023 / 2024	Jonathan van Dolleman	20-06-2024	01-07-2024 Gepland
2022 / 2023	Martha Visser	16-06-2023	01-07-2023 Download rapport ↓
2021 / 2022	Jonathan van Dolleman	20-06-2022	01-07-2022 Download rapport ↓
2020 / 2021	Martha Visser	22-06-2021	01-07-2021 Download rapport ↓
2019 / 2020	Jonathan van Dolleman	20-06-2020	01-10-2020 Download rapport ↓
2018 / 2019	Martha Visser	19-06-2019	01-07-2019 Download rapport ↓
2017 / 2018	Jonathan van Dolleman	21-06-2018	01-10-2018 Download rapport ↓
2016 / 2017	Martha Visser	18-06-2017	01-07-2017 Download rapport ↓
2015 / 2016	Jonathan van Dolleman	20-06-2016	01-07-2016 Download rapport ↓

< 1 2 3 4 ... 10 >

Figuur 8: Het overzichtsscherm voor MSV na klaarzetten van de uitwisseling

4.4 Aan de slag met de uitkomsten

Scholen kunnen de MSV inzetten als een verplichte set handelingen in een schooljaar. De uitkomsten van de MSV worden op schoolniveau geanonimiseerd gedeeld met de Onderwijsinspectie. Als uit de antwoorden van de leerlingen blijkt dat de sociale veiligheid op school op enige wijze wordt aangetast, is het belangrijk om in actie te komen. Dit kan door te analyseren, leerlingen en leerkrachten te bevragen en een actieplan op te stellen en uit te voeren.

In deze situaties speelt de vertrouwenspersoon een leidende rol. De Onderwijsinspectie neemt kennis van de samenstelling van het instrument en zal vragen naar de uitvoering van het veiligheidsbeleid en de voorgenomen acties indien van toepassing.

Mocht de uitkomst positief zijn, dan is een school vrij om het daarbij te laten. Leerkrachten en scholen kunnen de uitkomsten ook gebruiken om het klimaat in hun school verder te verbeteren: door met de leerlingen in gesprek te gaan en advies in te winnen. Bij het ontwikkelen van de MSV benoemden leerlingen die hebben deelgenomen aan het gebruikersonderzoek herhaaldelijk dat ze het fijn vonden dat er naar hun beleving en mening werd gevraagd over de onderwerpen die in de MSV bevroegd worden. De school zou dit gevoel bij de leerlingen kunnen versterken door leerlingen actief te betrekken bij de opvolging.. Enige voorbeelden:

1. Bij vragen die betrekking hebben op aantasting van de sociale en fysieke veiligheid, kan door leerlingen met verbazing worden gereageerd als er sprake is van een prettig schoolklimaat. Zij kunnen zich niet voorstellen dat het anders

- kan zijn, maar willen er graag meer over weten. Dit kan aanleiding zijn voor een gesprek in de klas over grensoverschrijdend gedrag of weerbaarheid.
2. Een negatieve score waar het de aantasting van de sociale en fysieke veiligheid betreft, vraagt om directe actie: analyse van de antwoorden, onderzoek van de situatie in de klas en het op korte termijn uitvoeren van een herstel- of verbeterplan. De leerlingen kunnen daarbij een belangrijke adviserende rol spelen. Het is aan te bevelen de MSV in zo'n geval na 6 tot 8 weken in het kader van het veiligheidsbeleid opnieuw af te nemen.
 3. De lijst kan signalen oppikken die zich aan het zicht van de leerkracht onttrekken, maar die wel van invloed zijn op het klimaat in de klas. Dit kan in eerste instantie teleurstellend zijn, maar kan ook gezien worden als kans voor de leerkracht om hier gericht mee aan de slag te gaan. Uit onderzoek blijkt dat pesten vaak buiten de waarneming van de leerkracht plaatsvindt. De MSV kan dit aan het licht brengen en maakt gericht ingrijpen mogelijk, want in een klas waarin gepest wordt, is het voor de hele groep onveilig.
 4. In de MSV wordt ook gevraagd naar het gedrag van volwassenen in de school. Hier kan uit naar voren komen dat er sprake is van grensoverschrijdend gedrag ten opzichte van leerlingen. Waarschijnlijk is dat een schokkende ontdekking. Het is in zo'n geval belangrijk eerst advies in te winnen bij de politie en vooral niet zelf op onderzoek uit te gaan. Daarnaast kan de school contact opnemen met de [Stichting School en Veiligheid](#). Zij hebben een speciaal calamiteitenteam dat 24 uur per dag bereikbaar is.

4.5 Verwerkingssuggesties

De afname van een MSV is verplicht en de onderwerpen zijn vaak beladen. Toch is het een bijzonder waardevol instrument, en de uitkomsten van de MSV kunnen het klimaat binnen de school sterk verbeteren.

Al bij de afname zullen leerlingen open staan voor gesprekken over de vragenlijst. Ze zullen dingen vreemd vinden, willen weten of dingen écht gebeuren en waarom dat voorkomt. Een groeps gesprek kan eenvoudig beginnen met een open vraag. Bijvoorbeeld:

- Wat vinden jullie van het onderwerp?
- Welke vraag vond je vreemd? Waarom?
- Waar moest je lang over nadenken? Waarom was dat zo?
- Over welke dingen in de lijst zou je meer willen weten of zeggen?

Het invullen van de MSV en het bespreken van de stellingen nodigt leerlingen uit om te bespreken wat er leeft. Het is een kleine inventarisatie van de beleving van leerlingen over het invullen van de lijst.

Als uit de resultaten van de MSV blijkt dat sommige leerlingen zich op sommige plaatsen in en om de school niet fijn voelen, is het houden van een onderzoek door de leerlingen een goed idee. Benoem verschillende plaatsen in de school tot inventarisatiegebied. Te denken valt aan: de gang, de kapstokken, de toiletten, het trappenhuis, de kleedkamer, het fietsenrek, het schoolplein, het trapveldje enzovoort. Geef de leerlingen voor elk van die locaties een memoblaadje waarop ze een cijfer geven voor die locatie (0 = helemaal niet fijn, 10 = prima) Het memoblaadje plakken ze op die locatie. Laat de leerlingen dat in tweetallen doen. Maak foto's van de memoblaadjes per locatie en bespreek overeenkomsten en verschillen en maak samen verbeterplannen. Betrek ook andere klassen bij de verbeterplannen. Het is belangrijk dat locaties met slechte recensies ook werkelijk worden aangepakt. Hiermee worden leerlingen verantwoordelijk gemaakt voor hun eigen leefomgeving en weten ze dat hun meningen en inzichten belangrijk zijn.

Als in de groep naar voren komt dat niet iedereen zich even veilig voelt, kan met de leerlingen in kaart worden gebracht waar dit door zou kunnen komen. Let er op dat hier wordt vermeden dat er te veel nadruk komt op individuele personen. Het gaat hierbij om de beleving van de groep. Het is prima als er verschillende oorzaken worden genoemd.

Daarna komt de vraag aan de orde wat er zou moeten veranderen om de veiligheid beter te maken. Welke afspraken moet je daarvoor met elkaar maken?

Na de periode tot de herfstvakantie, waarin de groepsvorming heeft plaatsgevonden, kunnen er af en toe toch verstoringen optreden in de groep. Dan kan het zinvol zijn om te onderzoeken wat er aan de hand is. De signaleringslijst van de MSV kan hiervoor gebruikt worden.

Het is belangrijk om de ervaren veiligheid van de groep in het oog te houden. Pesten krijgt minder kans als het klimaat en de sfeer in de groep goed zijn. Een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel voor elkaars welbevinden draagt hier sterk aan bij. Een leerkracht die goed luistert en kijkt naar wat er gebeurt, krijgt na het invullen van de lijst meer inzicht in de ervaringen van de leerlingen. Dit kan de leerkracht helpen er voor de leerlingen te zijn als dat nodig is.

De aandacht voor het gevoel van welbevinden, sociale veiligheid, evenals het bewustzijn van de bedreiging van sociale veiligheid, stelt leerlingen in staat om de waarde van deze onderwerpen te erkennen en er openhartige gesprekken over te voeren. Die verworven vaardigheid kan de leerlingen ook helpen bij de overgang naar het voortgezet onderwijs, omdat uit onderzoek blijkt dat daar een kortstondige toename van pestgedrag plaatsvindt. Een leerling die weet dat er manieren zijn om hiermee om te gaan, staat sterker in zijn schoenen.

De uitkomst van de MSV is dus in alle gevallen een nadere bestudering waard. Het is ook belangrijk om aandacht te besteden aan positieve resultaten. Dat is namelijk ook een vorm van erkenning aan zowel de groep als de school. Niet iedere uitkomst vraagt om actie, maar een verhelderend gesprek is altijd waardevol. Een grotere of meer structurele aantasting van de sociale veiligheid verdient vanzelfsprekend een analyse en opvolgende gesprekken. Deze situatie vraagt ook om het maken en uitvoeren van een actieplan. Zo wordt het sociale veiligheidsbeleid van een school meer dan alleen een papieren werkelijkheid.

BIJLAGE 1: Afname-eisen

Voor het afnemen van de Monitor Sociale Veiligheid is het belangrijk dat je de Handleiding MSV doorneemt. Deze vind je op de Instructiepagina van Kindbegrip en in het Kennisportaal van ParnasSys. Wanneer je toestemming geeft (zie pag. 5) voor het verstrekken van de gegevens aan de inspectie, verklaar je daarmee tevens dat je je aan de hieronder genoemde instructies hebt gehouden, dat de privacy van de leerlingen is gerespecteerd en de scores representatief zijn voor de school. Dat houdt in:

Representativiteit

- De vragenlijst wordt minimaal 1x per jaar afgenomen. De beste periode voor een afname is in het vroege voorjaar, tussen de voorjaarsvakantie en de meivakantie.
- Alle leerlingen in groep 7 en 8 vullen de vragenlijst in. Als op jouw school de groepen 7 en 8 van een kleine omvang zijn, laat je ook de leerlingen uit groep 6 de vragenlijst laten invullen ter aanvulling. Wij bevelen aan om van 25% of meer van je leerlingen antwoorden te hebben zodat je, als er iets aan de hand is met welbevinden en/of sociale veiligheid in jouw school, een betrouwbaar eerste inzicht hebt om tot een aanpak te komen.
- Wanneer je ook inzichten wilt over de groepen 1 t/m 4, kun je op basis van de uitkomsten van de MSV voor groep 7 en 8 aanvullend onderzoek doen met vragenlijsten die gebaseerd zijn op beeldmateriaal.

Privacy

- Het invullen van de vragenlijsten is persoonlijk en vertrouwelijk. Besteed hier aandacht aan in je instructie (zie 'Instructie'). Zorg er tijdens het invullen voor dat de leerlingen elkaar niet kunnen beïnvloeden en niet elkaars vragenlijsten kunnen bekijken door mee te lezen op het scherm.
- Houd zelf ook afstand van de leerlingen tijdens het invullen. Blijf beschikbaar voor verduidelijkingsvragen en wees er bij jezelf alert op dat je niet sturend bent. Dat kun je doen door concrete voorbeelden te noemen of een wedervraag te stellen. De MSV-vragenlijst bevat bij een aantal vragen ook concrete voorbeelden om de leerlingen te helpen.
- Kindbegrip en ParnasSys voldoen aan de regels van de AVG. Jouw school deelt geen persoonsgegevens van leerlingen met de inspectie en deelt alleen informatie met de inspectie die nodig is om toezicht te kunnen houden.

Instructie

Voor de afname kun je een instructie verzorgen. Op de Instructiepagina van Kindbegrip vind je een instructiefilmpje, dat je aan leerlingen kunt laten zien. Wil je liever zelf de instructie geven, dan is er een powerpoint-presentatie beschikbaar.

Benoem in je instructie wat er met de antwoorden gaat gebeuren. Daarbij kun je de volgende elementen gebruiken:

- De directeur van de school moet ieder jaar aan de minister vertellen hoe het op school gaat. Daarbij moet hij/zij ook vertellen of de leerlingen het fijn hebben op school en of ze zich veilig voelen. Daarover gaat deze lijst.
- Het is belangrijk dat je eerlijk bent bij het invullen, ook als je een niet zo leuk antwoord moet geven.

- Er zijn geen goede of foute antwoorden bij deze vragenlijst
- Ik krijg jullie antwoorden alleen te zien als de directeur en de veiligheidspersoon van deze school vinden dat dat nodig is, bijvoorbeeld omdat we actie moeten ondernemen. Zelf zie ik alleen plaatjes over de hele groep, maar dus niet over leerlingen apart.
- Als je na het invullen nog verder wilt praten, met mij of juist met iemand anders, kun je dat aan het einde van de vragenlijst aangeven.

BIJLAGE 2: de MSV-stellingen

MSV-leerlingvragenlijst stellingen



	WB	EV	AV
1. Ik ga met plezier naar school.	●	●	●
2. Ik voel me prettig in de groep.	●	●	●
3. Ik durf de juf of meester over van alles te vertellen.	●	●	●
4. Als iemand iets doet of zegt wat ik niet prettig vind dan zeg ik dat.	●	●	●
5. Als iemand mij aanraakt en ik vind dat niet prettig dan zeg ik dat.	●	●	●
6. Als er in de klas iets gebeurt wat niet prettig is dan grijpt de juf of meester in.	●	●	●
7. Ik voel me op mijn gemak bij mijn juf of meester.	●	●	●
8. De juf of meester merkt of het goed met mij gaat.	●	●	●
9. De juf of meester merkt het als er iets aan de hand is tussen kinderen in de klas .	●	●	●
10. Ik voel dat ik erbij hoor in de groep.	●	●	●
11. Ik voel me prettig in het schoolgebouw.	●	●	●
12. Ik voel me prettig in de kleedkamer.	●	●	●
13. Ik voel me prettig op de plek waar we eten en drinken.	●	●	●
14. Ik voel me prettig in de ruimte waar de wc's zijn.	●	●	●
15. Ik voel me prettig op het schoolplein.	●	●	●
16. De juffen en meesters letten goed op als wij op het plein zijn.	●	●	●
17. Er gebeuren bij het buitenspelen dingen die ik niet leuk vind.	●	●	●

WB = Welbevinden, EV = Ervaren veiligheid, AV = Aantasting veiligheid

MSV-leerlingvragenlijst stellingen

	WB	EV	AV
18. Andere leerlingen zitten aan mij ook als ik dat niet wil .	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
19. Andere leerlingen schelden mij uit en dat vind ik niet leuk.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
20. Andere leerlingen lachen om mij en dat vind ik niet leuk.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
21. Ik wil graag meedoen, maar ik mag dat niet van andere leerlingen.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
22. Andere leerlingen zitten aan mijn spullen en dat wil ik niet.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
23. Er gebeuren dingen in de groep die ik niet oké vind.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
24. Ik ben bang voor andere leerlingen.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
25. De juf of meester zegt dingen waardoor ik mij niet fijn voel .	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
26. De juf of meester doet dingen waardoor ik mij niet fijn voel.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
27. Iemand anders die op school werkt zegt dingen waardoor ik mij niet fijn voel .	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
28. Iemand anders die op school werkt doet dingen waardoor ik mij niet fijn voel.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>
29. Leerlingen doen na schooltijd gemeen tegen mij.	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
30. Ik zou het de juf of meester vertellen als ik gepest word.	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>
31. Ik zou het de juf of meester vertellen als ik wist dat een ander kind gepest wordt.	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>

WB = Welbevinden, EV = Ervaren veiligheid, AV = Aantasting veiligheid